

iubirea față de copii poate însemna salvarea lumii

Reflecții despre Israel, Palestina și America

Dennis Rivers -- *Jurnal de Comunicare Cooperativă* -- toamna anului 2002

Traducere de Laura Ciortea

În ultimii ani, răsfoind presa și uitându-mă la știri, am început să am o senzație tot mai adâncă de repulsie față de furia accelerată cu care israelienii și palestinienii se rănesc și se pedepsesc unii pe alții. Ce speranță mai poate avea lumea atâta timp cât aceste două grupuri de oameni minunați nu pot să găsească o ieșire din vârtoarea violenței? În plus, mi-e groază de graba aceasta de a porni un război împotriva Irakului, un război care nu poate fi decât catastrofal pentru irakieni, indiferent de ce se va întâmpla cu Saddam Hussein.

Recent, toate aceste sentimente mi-au lăsat în minte un mesaj foarte clar: *Nici o țară demnă de a fi locuită nu poate fi ridicată sau apărată omorând copiii cuiva, nici un stat israelian și nici un stat palestinian, nici America și nici o altă țară. Orișicui mi-ar spune că trebuie să măcelărească niște inocenți în numele unor scopuri nobile, le-aș spune: cerul să vi se îndure de sufletul vostru, tragic și confuz. Trăind, veți regreta ceea ce ați făcut, iar murind va fi ca și cum viața voastră se va fi dat în zadar, pentru că toate formele de violență și omorârea necombatanților generează un imperativ absolut de răzbunare, iar în cazul acesta, fiecare este îndreptățit să spună: "nu vom uita niciodată."* Și astfel conflictul continuă.

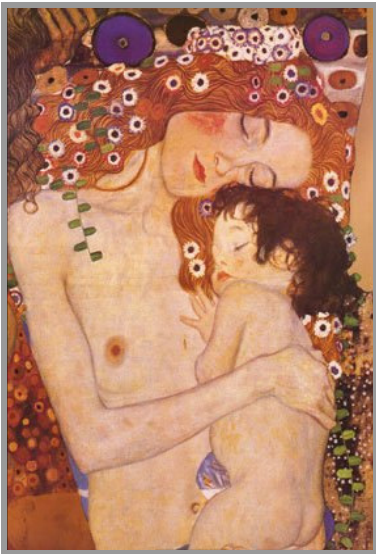
Îmi simt sufletul cum parcă ar vrea să strige la cei care se luptă pentru a-i întrerupe din tragedia lor... Așa că vă ofer aceste reflecții, neștiind cum își vor putea croi un drum prin mintea oamenilor, dar știind că nu pot să stau cu brațele încrucișate și să tac.

Acest moment din istorie plânge după înțelepciunea gandhiană care ne arată că țelurile nu sunt cu nimic mai nobile decât mijloacele de care ne folosim. Să ne rugăm cu toată ființa pentru cei pe care disperarea i-a abătut de la drumul rațiunii și să facem ceva pentru a deschide noi căi de dialog și de iertare, indiferent de cât de ireal sau de exagerat ar putea părea lucrul acesta, căci dacă oamenii încep să creadă că pot recurge la crimă în numele unui scop nobil, lucrurile nu pot decât să se înrăutățească nemăsurat de mult.

Trebuie să fie o alternativă la această logică de distrugere reciprocă. Și în aceste timpuri de teribilă suferință țin să vorbesc despre o astfel de alternativă, fiindcă noi toți, indiferent de rangul pe care îl avem, trebuie să facem un efort pentru a găsi o ieșire din starea aceasta de violență cu care ne confruntăm actualmente în lume.

Propun să luăm iubirea față de copii drept element central al unei nevoi disperate de schimbare în gestaltism și să ne concentrăm pe soarta acestora. După părerea mea, soarta copiilor din acest conflict israeliano-palestinian, și de altfel din întreaga lume, ar putea fi singurul imperativ moral suficient de puternic pentru a înlesni celor mari o renunțare onorabilă la răzbunare. Oricât de mult s-ar justifica ura pe care o simt unii față de ceilalți, un război este și va fi iadul pe pământ pentru copiii noștri, ai tuturor. Dar concentrându-ne pe o viață mai bună pentru aceștia, este posibil ca adulții din conflictul israeliano-palestinian să renunțe la această cursă de condamnare reciprocă chiar dacă este una perfect îndreptățită.

Din această perspectivă, gândindu-ne la copii, planul israelian de a construi niște insulițe confort pentru cei din clasa de mijloc, într-o mare de sărăcie a teritoriului cisiordanian, a fost unul iluzoriu, manifestând o duritate a inimii față de copiii celorlalți care nu poate decât să trezească aceeași duritate a inimii drept răspuns. La rândul ei, strategia palestiniană de a-i omorî pe coloniști și pe copiii acestora pentru a-i face pe cei rămași să plece din teritoriu, a fost la fel de iluzorie, manifestând o duritate a inimii care nu poate decât să trezească aceeași duritate a inimii drept răspuns. La mijloc par să existe mai multe nivele de iraționalitate. De exemplu, mulți copii palestinieni au murit în acest conflict armat, însă palestinienii nu au fugit. Palestinienii nu și-au abandonat pământul iubit. Și se naște întrebarea: de ce s-ar aștepta atunci palestinienii ca israelienii să răspundă la violență plecând pur și simplu... Violența zămislește violență; intransigența zămislește intransigență. Iar la un moment dat nu mai contează “de unde a pornit totul”.

Mamă și copil

Gustav Klimt

Aici avem nevoie de un alt mod de a ne raporta la situație, avem nevoie de o viziune nouă, radical diferită, care să deschidă drumul unor noi posibilități. Propun ca o astfel de viziune să fie aceea de a ne raporta la populațiile aflate în conflict ca fiind *grupe după vârstă și nu neapărat după naționalitate*. Iar lucrul acesta înseamnă să vedem Orientul Mijlociu și lumea aceasta ca fiind formată din copii și adulți, și nu neapărat din israelieni și palestinieni, americani și irakieni și așa mai departe. Din această perspectivă, este clar că adulții, de pretutindeni, în goana lor după

stăpânire și în lupta lor pentru pământ și putere, i-au dezamăgit pe toți copiii.

Deși această punct de vedere îi pune într-o lumină nefavorabilă pe adulții din ziua de azi, el ne oferă totuși o structură de valori care le-ar permite combatanților de ambele părți să se retragă cu cel puțin ceva onoare. Pentru binele tuturor copiilor, oamenii ar trebui să discute unul cu altul cu demitate, iar un armistițiu imediat e mult mai bun decât o victorie puțin probabilă.

Acest lucru ar putea pregăti drumul pocăinței și al unui nou început. La urma urmelor, toți adulții fac greșeli și e normal să fie așa, fiindcă cu toții suntem oameni. Și mulți ar putea spune cum, cel puțin o dată în viață, s-au simțit într-adevăr perfect îndreptății și stăpâni pe situație pentru ca mai apoi să comită niște erori serioase de judecată și de comportament. A existat multă suferință în istoria israelienilor și a palestinienilor. Dacă soarta ne-ar fi testat virtutea la fel de aspru precum le-a testat-o pe a lor, care dintre noi ar mai fi atât de siguri de ei încât să spună că el sau ea ar fi acționat cu mai multă cumpătate? Și să nu uităm că primul război mondial este văzut acum de mulți istorici ca fiind o fostă mare gafă birocratică, făcută de marile puteri care, pe fondul unei ineptii diplomatice, au intrat într-un război care nu avea nici un fel de justificare reală și care nu a adus nimic niciunui dintre participanți. Iar tristul adevăr este că milioanele de bărbați, femei și copii care au murit în primul război mondial au murit pentru NIMIC. Adulții, de pretutindeni, i-au dezamăgit pe toți copiii din lumea asta.

Astfel, conștienți fiind de acest eșec mizerabil căruia i-am căzut pradă, am putea face apel la puterea de discernământ a israelienilor, a palestinienilor și a tuturor dușmanilor noștri din întreaga lume și să spunem că nu există o cauză mai nobilă decât aceea de a avea grijă de copii. Mai bine să ne sacrificăm mândria și concepțiile pe care le avem decât să ne sacrificăm copiii în conflictul actual. Să recunoaștem ca niște oameni maturi ce suntem că am greșit și că nu am putut găsi nici o ieșire din această spirală a atacului și a contraatacului care se adâncește din ce în ce mai tare. Fie ca bunăstarea tuturor copiilor din lumea asta să fie unitatea de măsură a acțiunilor noastre. Să ne căim cu toții și să ne iertăm unii pe alții pentru că ne-am folosit de religie în scopuri politice și limitate, fiindcă toate religiile predică mila, răbdarea și iertarea,

dar noi le ignorăm. Toți copiii au nevoie de noi ca eroi ai umilinței, ai generozității, ai rațiunii și ai rezolvării creative a problemelor și nu ca eroi ai forței. Eroii forței sunt cei care ne-au adus în această mizerie și singura lor reacție în fața acestui eșec a fost să strige “Mai multă forță!” Copiii din lumea întreagă simt nevoia ca noi să o luăm de la capăt, oricât de inoportun ni s-ar putea părea pentru mândria noastră, pentru carierele noastre și pentru industriile noastre de armament.

Practic, aș zice că atunci când copiii mor, adulții eșuează în una dintre cele mai fundamentale sarcini, aceea de a crea o lume în care viața să poată înflori. Și acesta este adevărul; indiferent ce onoruri sau titluri și-ar însuși adulții, indiferent ce autorități ar cita, ce uniforme sau robe mai fistichii ar putea îmbrăca, atâta vreme cât mor copiii, adulții sunt cei care dau greș, indiferent că e vorba de Palestina sau Israel, Afganistan, Columbia sau East LA. Crearea unei lumi în care viața să poată înflori înseamnă acum găsirea unui nou mod de a ne ocupa de conflicte, care să nu necesite aruncarea în aer a orașelor, a autobuzelor și a oamenilor de pe stradă.

Tată și copil Cristina Tecinese

Din recunoașterea acestui eșec mondial, care duce la căință și la iertare, o nouă zi s-ar putea ivi. Și cred că una dintre lecțiile centrale, deși dificile, prin care devenim adulți este faptul că doar printr-o înfruntare directă și onestă a greșelilor, a eșecurilor și a neajunsurilor noastre ne-am putea elibera de impulsul de a le repeta la nesfârșit, și nu dând vina unii pe alții sau căutând breșe ispășitoare. Admir curajul celor care intră într-o luptă armată, dar există un curaj mult mai

mare pe care viața ni-l cere, iar acesta este curajul de a ne înfrunta propriile noastre greșeli. Însă mulți oameni puternici se pierd în fața cererilor acestuia, iar când e vorba de amorul propriu, mulți dintre ei ar prefera mai degrabă moartea. E nevoie de un punct de referință extrem de puternic și plin de sensibilitate pentru a susține o persoană pe parcursul acestui proces de înfruntare al eșecului. Și propun iubirea față de copii, o capacitate umană universală, drept punct de referință; este un impuls pe care-l simțim în noi și e așa de frumos că merită să luptăm pentru el chiar dacă nu-l vom realiza niciodată așa cum ne-am dori. Conflicte violente par să arunce oamenii într-o tranșă aproape hipnotică, o tranșă în care aceștia fac multe lucruri pe care ajung de le regretă mai târziu, iar multe dintre acestea nu sunt nici măcar în interes propriu. Ce anume ar putea oare să rupă vraja?

Recent(6/21/02), New York Times relatează "...ziarul Haaretz a redat vizita făcută de ministrul apărării, Benjamin Ben-Eliezer, lui Arien Ahmed, o teroristă sinucigașă. În timpul acestei vizite, ministrul a încercat să găsească care sunt motivele acțiunii lui Arien Ahmed. Pornind de la conversația pe care cei doi au avut-o și referindu-se la Forțele de Apărare Israeliană [I.D.F.] ministrul apărării a afirmat:

Din păcate, în timp ce I.D.F. pun în aplicare aceste acțiuni necesare, operațiunile însele au devenit o seră care produce tot mai mulți teroriști sinucigași. Acțiunile militare aprind frustrarea, ura și disperarea și sunt incubatorul terorii ce-i va urma. Mediul politic și religios exploatează imediat acest efect și expediază noi teroriști sinucigași, iar modelul se repetă."

Există povești paralele care vin din Palestina despre grozăviile comise împotriva palestinienilor de către soldații și coloniștii israelieni loviți de durere și cuprinși de furie. Escalarea de forță a israelienilor atrage noi atacuri asupra israelienilor, iar escalarea palestiniană de forță atrage noi atacuri asupra palestinienilor. Fiecare parte se simte total îndreptățită în încercarea de a-i pedepsi pe ceilalți, dar situația aceasta adâncește spirala; este punctul în care cineva trebuie "să scoată capul de la cutie" și să gândească înainte.

În actuala logică de forță și contraforță, populară de altfel în întreaga lume, nu e nimic care să țină lumea deoparte de a deveni o Ruanda uriașă. Președintele Bush a anunțat recent că Statele Unite vor omorî în

scop preventiv pe toți cei care sunt suspectați de un eventual complot împotriva americanilor. Dar în loc să preîntâmpine comploturile, provocarea aceasta ar putea determina potențialii conspiratori să se dedice cu frenezie unor noi activități, de vreme ce, prin politica noastră, afirmăm legea forței, eșuând în articularea unor mijloace noi pe baza cărora cei care nu-i îndrăgesc pe americani să poată găsi rațiunea unei înțelegeri pașnice.

Lumea asta, mult prea mică și înarmată până în dinți cu arme mult prea puternice, are nevoie de o nouă viziune, de o nouă logică de raportare la celălalt care să ne permită să ne îndepărtăm ușor de abis. Vechea logică de a înhăța tot ce se poate prinde, nu va mai funcționa într-o lume în care fiecare ar putea distruge din temelii casa celuilalt. De exemplu, în deceniile de după 1940, Statele Unite au cheltuit aproape șase TRILIOANE de dolari pe arme nucleare și pe sistemele de livrare a acestora. Asta înseamnă cam o mie de dolari pentru fiecare bărbat, femeie și copil de pe pământul acesta și cam douăzeci de mii de dolari pentru fiecare cetățean al Statelor Unite. Și nu suntem în siguranță. Suntem chiar mai vulnerabili ca niciodată, iar la un moment dat, se va dovedi că achiziționarea unei bombe mai puternice decât cele existente nu este și nu va fi o bază pe care să putem construi relațiile cu alte țări.

Ce alte lucruri s-ar putea oare cumpăra cu acele șase trilioane de dolari? Poate o lume mai puțin chinată de sărăcie și ură... Nu pot să nu mă întreb de câtă apărare se bucură israelienii din cele nouă bilioane de dolari cheltuite din bugetul de apărare... Cât i-ar costa să-i trimită pe tinerii aceștia palestinieni la școală? Ce valori îl fac pe om să-și închipuie că o astfel de soluție este cheia problemelor actuale?

Iubirea față de copii este însă o capacitate a ființei umane care practic nu se dezvoltă tot timpul, iar lucrul acesta pune în discuție cele prezentate în eseu. Faptul că un număr înfricoșător de adulți se fac vinovați de cruzime și chiar de crime față de copii, ne arată că nu putem lua iubirea aceasta drept o simplă resursă pe care să o mobilizăm prea ușor în favoarea păcii și reconcilierii. Apoi, dincolo de cei paralizați emoțional, mai avem de-a face și cu tot felul de barbarii birocratice cum ar fi sancțiunile economice impuse împotriva Irakului și producerea minelor, care rănesc un număr mare de copii, și asta cu acordul tacit sau cu

deliberata ignoranță a țărilor care sprijină aceste politici și activități.

Putem însă spune că *cel puțin* iubirea față de copii *este o capacitate a oamenilor*, care se înfiripă destul de des pentru a ne da seama că prezintă un adevărat potențial. Și nu e chiar de ignorat atunci când oamenii, motivați de slabe argumente raționale, se lasă prinși de vârtejul genocidelor și al sinuciderilor teroriste. Oare ce ar putea da israelienilor și palestinienilor forța de a spune NU acestor argumente? ...aducerea aminte a unui altceva? Aceste argumente și justificări ajung să ne implice și *pe noi* și *ne* angrenează în a-i sprijini fie pe unii, fie pe alții în niște conflicte pe care toată lumea le pierde, și *ne* invită să susținem noi războaie și tot mai multe mine de pământ. Oare cum vom putea găsi *noi* puterea de a spune nu?

Suntem la finele unei ere, provocați să creăm o nouă lume. Tehnologia ridică tot mai mult gradul de violență al conflictelor și le hrănește tuturor visele de victorie ultimă... Dar oare ce valoare adânc umană ne-ar face să creștem împreună și nu să ne distrugem reciproc? La această întrebare răspund: iubirea față de copii, de toți copiii... Fie ca americanii să se poarte cu copiii palestinienilor ca și cum ar fi ai lor. Fie ca palestinienii să se poarte cu copiii israelienilor ca și cum ar fi ai lor. Fie ca talibanii, mulți dintre ei orfani, să fie plini de dăruire și nu de ură. Fie ca Statele Unite să oprească fabricarea minelor care, îngropate cu decenii în urmă, continuă să arunce în aer picioarele copiilor din Vietnam. Fie ca toți oamenii să-și dea seama de gloriosul lor destin în calitate de ocrotitori ai vieții, care să cultive spiritul de creație lăsat de Dumnezeu. Iubirea față de copii poate însemna salvarea lumii.

Dennis Rivers locuiește, scrie și predă abilități de comunicare în Berkeley, California. Adresa la care-l puteți contacta este rivers@newconversations.net.

Copyright 2002 - Dennis Rivers. Acest eseu poate fi reprodus în scopuri educative și non-profit.